

PARTNERĪBA DAUGAVKRASTS

biedrība

Rīgas iela 26, Ķekava, Ķekavas novads, LV – 2123, tālrunis: 25418113, e-pasts: info@daugavkrasts.lv
Reģistrācijas Nr. 40008131480

2021.gada 14.decembris
Nr.15/2021

novads@kekava.lv

Ķekavas novada domes
priekšsēdētājam J.Žilko

Ķekavas novada domes
priekšsēdētāja vietniekiem:
A.Geduševai
V.Varikam
G.Līcim

Par Ķekavas novada attīstības programmu 2021.-2027.gadam

Biedrība „Partnerība Daugavkrasts” ir iepazinusies ar Ķekavas novada Attīstības programmas 2021.-2027.gadam dokumentu paketi, un iesniedz sekojošus priekšlikumus.

I Par nevalstiskā sektora iekļaušanos novada dzīvē un attīstībā

Attiecībā uz nevalstisko sektoru (turpmāk tekstā – NVO) Attīstības programmas stratēģiskajā daļā ir izvirzītas divas prioritātes zem SM2 un SM4 mērķiem. Uzskatām, ka tās pilnībā nenodrošina NVO organisku, plānotu un ilgtermiņa iekļaušanu Ķekavas novada attīstībā, kā arī nerodina sadarbības veicināšanu ar NVO sektoru.

SM2 ilgtermiņa prioritāte ir "Stiprināt kopienu un piederības sajūtu novadam un savai apkaimei.", kas nenodrošina visu NVO sektora interešu grupu iekļaušanu Ķekavas novada attīstības stratēģijā un novada attīstības veicināšanā. Šeit būtu jārunā gan par iedzīvotājiem, gan biedrībām, gan iedzīvotāju kopienām, nevis tikai par kopienu stiprināšanu un nenoteiktas piederības sajūtas veicināšanu. Iesakām attiecīgo ilgtermiņa prioritāti izteikt sekojoši: **“Veicināt iedzīvotāju, iedzīvotāju kopienu un nevalstiskā sektora organizāciju iekļaušanos novada ilgtspējīgā attīstībā un to vietas piederības stiprināšanu”**.

Attiecīgi nepieciešams precizēt arī RV2-4. rīcības virzienu, jo tajā arī nav minēti iedzīvotāji, nevalstiskās organizācijas, tikai “vietējās kopienas”, savukārt uzdevumā 2.4.1. jau tiek minētas “nevalstiskās organizācijas”, kas nozīmē, ka rīcības virziens un uzdevumi iet pretrunā viens otram, jo “vietējās kopienas” un “nevalstiskās organizācijas” nav viens otru iekļaujoši jēdzieni. **Līdz ar to aicinām arī šeit precizēt definējumu, iekļaujot iedzīvotājus, iedzīvotāju kopienas un nevalstiskā sektora organizācijas.**

Savukārt Rīcības plānā 2.4.1.uzdevuma “Atbalstīt daudzveidīgu nevalstisko organizāciju darbību pašvaldības teritorijā” izpildei ir iekļautas darbības, kas neaparaksta uzdevumu un neatbalsta rīcības, t.i. netiek paredzēti konkrēti pasākumi, termiņi, finanšu plūsmas:

1. Rīcības plānā ir paredzēts “Izstrādāts sadarbības modelis pašvaldības sadarbībai ar NVO, apkaimēm (kopienām)”, izpilde “Pastāvīgi”. Tas var nozīmēt, ka visu Attīstības programmas realizācijas laiku, proti, vismaz sešus gadus, tiks izstrādāts sadarbības modelis, bet nekādas konkrētas aktivitātes, pasākumi, u.c. darbības netiks veiktas. Tāpat dokumentos nav atrodams finansējums jau līdz šim notikušajiem projektu konkursiem NVO sektoram.

2. “Izveidota amata vieta darbam ar nevalstiskajām organizācijām”, kas arī nenorāda uz konkrētām darbībām sadarbībai ar NVO. Turklāt novadā šobrīd notiek aktīvas diskusijas par to, vai sadarbībai ar NVO tiks veidota darba vieta pašvaldībā, vai funkcijas tiks deleģētas NVO pārstāvjiem, vai arī tā būs jaukta veida sadarbība attiecīgo funkciju īstenošanai.

Ierosinām 2.4.1. uzdevuma izpildei iekļaut sekojošus pasākumus:

- **Ikgadēja pasākumu plāna izstrādi NVO sektoram, sadarbojoties pašvaldībai ar NVO pārstāvjiem (ar NVO saprotot iedzīvotājus, iedzīvotāju kopienas un nevalstiskās organizācijas);**
- **Izstrādātā pasākumu plāna realizāciju, nodrošinot tam finansējumu, un iesaistot NVO pārstāvjus pasākumu realizācijā;**
- **NVO sektora iesaiste lēmumu pieņemšanas procesos par jautājumiem, kas svarīgi apdzīvotām vietām, interešu pulciņiem, pilsoniskajai sabiedrībai, u.c. iedzīvotāju grupām;**
- **Ikgadēja finansējuma paredzēšana NVO projektu konkursam un projektu konkursa organizēšana;**
- **Kopstrādes telpu izveidošana/ atrašana NVO sektora vajadzībām.**

Savukārt attiecībā uz attiecīgo darbu izpildes organizatoriem, šobrīd konkrēti nenorādīt, ka tā ir pašvaldībā izveidota darba vieta, bet iekļaut arī iespēju par deleģējuma funkciju vai hibrīda veida sadarbību.

SM4 ilgtermiņa prioritāte “Laba pārvaldība” un tās Rīcības virziena RV4-1. uzdevuma 4.1.1. izpildei ir paredzēts “Izveidota trīspusēja (Pašvaldības, Uzņēmēju un NVO) konsultatīvā padome” ar termiņu “Patstāvīgi”, kam turpinājumā nav paredzēti nekādi konkrēti pasākumi.

Vēlamies norādīt, ka mūsaprāt šāda trīspusēja konsultatīvā padome nav efektīva, jo uzņēmējiem un NVO sektoram jautājumu loks, kas risināms sadarbībā ar pašvaldību, var atšķirties, un šādas sanāksmes var nebūt efektīvas gan ierobežotā dalībnieku skaita, gan izskatāmo jautājumu dēļ. **Līdz ar to ierosinām veidot divas dažādas konsultatīvās padomes, nosakot to izveidošanas termiņu seši mēneši, un, turpmākajos gados paredzot darbības, kuras konsultatīvās padomes realizēs. Tai pašā laikā saglabājot iespēju, ka kāda no sanāksmēs var notikt arī kā apvienots konsultatīvo padomju pasākums.**

SM4 ilgtermiņa prioritātes Rīcības virziena RV4-4. uzdevuma 4.4.1. izpildei ir paredzētas jau līdz šim novadā realizētās komunikācijas formas ar iedzīvotājiem, kas neveicina uzdevuma “Sekmēt pilsonisko izglītību un iedzīvotāju līdzdalību sabiedriskajos procesos” realizāciju. Jo attiecīgās komunikācijas formas ir vienvirziena: pašvaldība – iedzīvotāji, nevis divvirziena. Ierosinām iekļaut tādus sadarbības veidus, kas ļauj NVO sektoram izteikt savas idejas un priekšlikumus par realizējamajiem pasākumiem, iecerēm, nevis iesaistīties tikai tajā brīdī, kad pašvaldība jautā par konkrētiem, sagatavotiem priekšlikumiem. Programmā netiek norādīti arī ārējie sadarbības partneri, piemēram, NVO, minēto darbību īstenošanai. Līdz ar to var saglabāties esošā prakse, ka NVO ir partneri tikai vārdos, ne reālajā darbā.

Papildus rosinām iekļaut Attīstības programmā sekojošas rīcības atbilstoši Eiropas Padomes 2009.gadā apstiprinātajam dokumentam – “Kods sabiedrības līdzdalībai lēmumu pieņemšanas procesā”, kura izveidē piedalījās organizācijas no visas Eiropas, tajā skaitā no Latvijas. Minētais dokuments ir standarts sabiedrības iesaistei visos līmeņos – vietējā, reģionālā un nacionālā līmenī. No tā izriet trīs secīgi līdzdalības līmeņi, no kuriem pirmais līmenis ir informācija, bet trešais – augstākais, ir partnerība. Šajā kodā sakņota arī Rīgas pašvaldības ceļa karte pašvaldības un nevalstisko organizāciju sadarbībai, kura ir paraugs šiem papildinājumiem¹.

Līdzdalības līmenis – informācija:

- projektu konkursu savlaicīgu izsludināšana, veidojot vienotu projektu konkursu informācijas sistēmu;
- savlaicīgi sniegt sabiedrībai informāciju par komiteju sēžu darba kārtību un vietu, vismaz 3 dienas iepriekš izplatot informāciju iespējami plašam ieinteresēto organizāciju lokam;
- aktualizēt esošos informācijas kanālus un izstrādāt e-pakalpojumus, ko sadarbībai ar pašvaldību var lietot dažādu nozaru nevalstiskās organizācijas;
- izveidot vienotu pašvaldības atbalstīto projektu datu bāzi, kas nodrošina projektu uzskaiti, tai skaitā informāciju par katra projekta finanšu resursu apjomu, rezultātīvajiem rādītājiem un atbildīgajām personām;
- izveidot viegli uztveramu un ērti lietojamu elektronisko karti ar biežāk lietotajām saitēm pašvaldības un pašvaldības uzņēmumu portālos, nodrošinot atbildīgo amatpersonu kontaktinformāciju un citu informāciju, kas nepieciešama iedzīvotājiem;
- veidot iedzīvotāju konsultatīvās padomes dažādās nozarēs, nodrošinot savstarpējas sadarbības attīstību.

Līdzdalības līmenis – konsultācijas:

- pašvaldības lēmumu un plānu skaidrošana tās iedzīvotājiem un sadarbības partneriem saprotamā valodā, cik vien iespējams, neizmantojot sarakstē atsauces uz normatīvajiem aktiem, tādā veidā panākot, ka iedzīvotāji un sadarbības partneri izprot pieņemtos lēmumus pēc būtības;
- uzlabot pašvaldības darbinieku motivāciju sadarboties ar iedzīvotājiem un nevalstiskajām organizācijām;
- izveidot publisku domes darbinieku vērtēšanas rīku darbinieku sadarbības ar iedzīvotājiem un NVO novērtēšanai;
- izstrādāt un ieviest pašvaldības standartu sabiedrības iesaistei. Standarts ietvertu informāciju, kas raksturo sadarbības veidus, iespējamus modeļus, metodes sadarbībai starp Ķekavas novada pašvaldību, nevalstiskajām organizācijām un iedzīvotājiem. Standarta izstrāde un ieviešana palīdzēs cilvēkiem, kuri uzsāk sadarbību ar pašvaldību, gūt izpratni par sadarbības ietvaru un izpausmēm;
- izveidot un ieviest standartizētu un plaši atpazītu iedzīvotāju vajadzību apzināšanas metodiku. Galvenie (bet ne vienīgie) virzieni, kas ietverami vajadzību apzināšanas metodikā: 1) saimnieciskie jautājumi; 2) transporta jautājumi; 3) sociālie un veselības jautājumi. Izveidot konsultācijas rīkus internetā un izmantojot pastu, lai iegūtu iedzīvotāju viedokli un atgriezenisko saiti par viņiem būtiskām problēmām;

¹ <https://www.riga.lv/lv/media/5584/download>

- izglītot sabiedrību par iesaistes un līdzdalības iespēju mehānismiem pašvaldībā. Šim nolūkam izveidot iedzīvotāju „ābeci” par sadarbību ar Ķekavas novada domi un tās institūcijām;
- nevalstiskajām organizācijām veidot atvērto durvju dienas, iepazīstinot iedzīvotājus un pašvaldību ar NVO ikdienas darbu un skaidrojot organizācijas mērķus, uzdevumus un darba metodes;
- nodrošināt iedzīvotājiem informāciju par pašvaldības un nevalstisko organizāciju sniegtajiem pakalpojumiem ikvienā nozarē, tai skaitā tiem pakalpojumiem, kurus organizācijas sniedz iedzīvotājiem bez pašvaldības finansiāla atbalsta;
- ieviest praksi, ka pirms lēmumu pieņemšanas pašvaldībā, tiek uzlikts pienākums konsultēt nevalstiskās organizācijas konkrētajā jomā. Tādējādi ir nepieciešams izveidot un ieviest apmācību programmu, kas palielina pašvaldības deputātu un darbinieku izpratni nozīmi par sadarbību ar nevalstiskajām organizācijām dažādu novadam nozīmīgu jautājumu risināšanā un sadarbības īstenošanas veidiem un mehānismiem;
- izveidot vienotu Ķekavas novada nevalstisko organizāciju datu bāzi, nodrošinot pastāvīgu informācijas papildināšanu un atjaunošanu. Datu bāzē iekļaut informāciju par katras organizācijas kompetenci un ekspertīzi.

Līdzdalības līmenis – partnerība:

- iedzīvotāju un NVO identificēto problēmu risināšanā tiek iesaistīti paši iedzīvotāji un nevalstiskās organizācijas. Problēmu risināšanas plānu izstrādā kopīgi pašvaldības atbildīgās personas, kompetentās nevalstiskās organizācijas un iedzīvotāji. Tas notiek vienkāršā un visām pusēm saprotamā veidā. Visas puses iesaistās izstrādātā plāna īstenošanā, katrai paredzot konkrētas atbildības problēmas risināšanā. Strukturēto dialogu raksturo iedzīvotāju un NVO kopīgs darbs problēmas aktualizācijā un pašvaldības rīcībā tās risināšanā, konsultējoties ar ieinteresētajām pusēm;
- popularizēt novada aktīvo apkaimju labos piemērus, rosinot iedzīvotājus piedalīties savas dzīvesvides vajadzību apzināšanā un to īstenošanai atbilstošu plānu izstrādē un ieviešanā;
- izveidot interneta vietnes un diskusiju forumus par dažādiem iedzīvotājiem aktuāliem jautājumiem starp pašvaldības deputātiem, darbiniekiem un iedzīvotājiem;
- izveidot inkubatoru (biznesa inkubatora ekvivalentu, piemēram, hakatona formātā) iedzīvotāju, nevalstisko organizāciju ideju izvirzīšanai, attīstībai un testēšanai;
- veidot ekspertu sabiedriskās padomes ikvienā nozarē;
- veidot vienotu sadarbības izpratni un pieeju sadarbībai ar nevalstiskām organizācijām visos novada domes līmeņos.

II Uzņēmējdarbības atbalsts, tūrisma attīstība

Attiecībā uz Rīcības virziena RV3-5.īstenošanu, uzskatam, ka pakārtotie uzdevumi un ieviešana ir pretrunā. Rīcības virzienā ir paredzēts “Biznesa vajadzībām nepieciešamo telpu piedāvājuma attīstīšana mazā un vidējā biznesa attīstībai, kopdarbam un attālinātajam darbam”. Savukārt 3.5.1.uzdevums paredz divas darbības “Apzinātas un izstrādātas vadlīnijas uzņēmējdarbības attīstošas vides veidošanai” un “Izveidots vienots novada mājražotāju, ražotāju un amatnieku gada paskumu plāns ar mērķi novadā ražotās produkcijas un sniegto pakalpojumu popularizēšanai”, kas neietver sevī konkrētās darbības ne vadlīniju turpmākai ieviešanai, ne pasākumu plāna realizēšanai, tai skaitā arī neparedz finansējumu kādu aktivitāšu veikšanai, lai atbalstītu mazo un vidējo

uzņēmējdarbību, īpaši tūrismu, amatniecību, mājražotājus, u.c. pakalpojumu sniedzējus. Arī Rīcības virzienā minēto kopdarba telpu nodrošinājums tālāk uzdevumos netiek paredzēts. **Tādēļ ierosinām papildināt Rīcības virziena uzdevumus ar konkrētiem pasākumiem uzņēmējdarbības atbalsta realizēšanai.**

Ņemot vērā Partnerības Daugavkrasts un novadu iesaistīšanos LEADER sadarbības projektos tūrisma jomā, kuru ietvaros tiek veicināta sadarbība reģionālā līmenī, konkrēti, novados, kuri robežojas ar Rīgu, un arī iespējas tūrisma pakalpojumu sniedzējiem, ko sniedz reģionālā sadarbība, **ierosinām Rīcības virzienā RV3-8. un tā uzdevumos un realizējamajās darbībās paredzēt iesaisti reģionālajā Pierīgas tūrisma asociācijā, kā arī reģionālo sadarbību tūrisma veicināšanas jomā.**

Ar cieņu
Partnerības Daugavkrasts
valdes locekle

Aiga Smiltāne

DOKUMENTS PARAKSTĪTS ELEKTRONISKI AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU